

Kohtuasi T-309/03

Manel Camós Grau

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlus, mis puudutab Euroopa ja Ladina-Ameerika suhete instituudi (IRELA) juhtimist ja rahastamist — Juurdlust toimetanud ametniku võimalik huvide konflikt — Uurimisgrupist taandamine — Mõju juurdluse läbiviimisele ja juurdlusaruande sisule — Juurdluse lõpparuanne — Tühistamishagi — Vastuvõetavus — Kahju hüvitamise hagi — Vastuvõetavus

Esimese Astme Kohtu otsus (neljas koda laiendatud koosseisus), 6. aprill 2006 II - 1177

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Ametnikud — Hagi — Huve kahjustav akt — Mõiste — Siduvate õiguslike tagajärgedega aktid*
(EÜ artikkel 230; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1073/1999, artikkel 9)

2. *Ametnikud — Kahju hüvitamise hagi — Ese*
(EÜ artiklid 235, 236 ja 288; *personalieeskirjad, artiklid 90, 90a ja 91; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1073/1999, artikkel 14*)
3. *Kahju hüvitamise hagi — Sõltumatus tühistamishagist*
(EÜ artikkel 230, lõige 4, EÜ artikkel 235 ja EÜ artikkel 288, lõige 2)
4. *Lepinguväline vastutus — Tingimused*
(EÜ artikkel 288, lõige 2)

1. Tühistamishagi esemeks olla võivad õigusaktid või otsused EÜ artikli 230 mõttes on need meetmed, mis tekitavad siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil, muutes selgelt tema õiguslikku seisundit.

asjaomastel institutsioonidel siduvate õiguslike tagajärgedega meetmete võtmist, mis on asjaomaseid isikuid kahjustavad, ei sisalda nende arvamused ja ettepanekud selles suhtes mingit — sh menetluslikku — kohustust ametiasutustele, kes otsustavad ise, milliseid meetmeid pärast lõpparuannet rakendada ning on seega ainsad asutused, kelle pädevuses on võtta vastu otsuseid, mis võivad mõjutada nende isikute õiguslikku seisundit, kelle suhtes oli aruandes soovitatud algatada kohtu- või distsiplinaarmenetlus.

Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluse lõpetamisel koostatud aruanne seda ei ole. Niisugune aruanne, mis ei muuda selgelt seal nimetatud isikute õiguslikku seisundit, ei saa olla nende isikute esitatud tühistamishagi esemeks. Oma tegevuses sõltumatu talituse poolt iseseisva haldusmenetluse lõpetamisel vastu võetud aruannet, mis on lõplik dokument, ei saa tõesti siinkohal käsitleda haldus- või kohtumenetlust ettevalmistava meetmena, mis algatatakse pärast juurdlust, kuid mida võib sama hästi algatada ka paralleelselt OLAF-i poole pöördumisega või enne seda. Ometi ei tekita see siduvaid õiguslikke tagajärgi, sest kui selles võidakse soovitada liikmesriikide pädevatel asutustel ja

Nimetatud aruannet ei muuda ametnikku kahjustavaks meetmeks ei menetluskorra eiramine ja oluliste formaalsuste rikkumine – kuna selliseid eiramisi võiks vaidlustada üksnes hili-sema vaidlustatava toimingu suhtes esitatud hagi, kui need eiramised

mõjutaksid selle sisu, mitte aga iseseisvalt, kui selline toiming puudub –, ei kahjustada võiv asjaolu, et aruanne mõjutab seal nimeliselt nimetatud isikute mittevarelisi huve, ega lõpuks ka asjaolu, et see aruanne on koostatud direktori juhtimisel OLAF-i meetmena.

hüvitamise nõude esitamiseks sätestatud korda.

(vt punktid 70 ja 71)

(vt punktid 47–51, 55–57)

2. Enne, kui 1. mail 2004 jõustus personalieeskirjade uus artikkel 90a, mis nägi ametnikule ette võimaluse esitada Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) direktorile personalieeskirjade artikli 90 lõike 1 kohane nõue võtta omalt poolt vastu otsus selle ameti juurdluse suhtes, ja kuna määruse nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta artikkel 14 seda küsimust ei reguleeri, ei kohaldatud ametniku poolt komisjoni vastu esitatud kahju hüvitamise nõude, millega taotleti selle ameti aruandega väidetavalt tekitatud kahjude hüvitamist, liitmist personalieeskirjalaste vaidlustega, mistõttu asjaomane ametnik ei pidanud järgima personalieeskirjade artiklis 90 kirjeldatud kahju
3. Vastutuse tuvastamise hagi on iseseisev õiguskaitsevahend, millel on eriline roll õiguskaitsevahendite süsteemis ja millele on kehtestatud teostamise tingimused, mis on töötatud välja selle spetsiifilist eesmärki arvestades. Seega ei too Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluse lõpetanud aruande tühistamiseks esitatud hagi vastuvõetamatus – mis tugineb sellele, et nimetatud aruanne ei ole ametnikku kahjustav meede – endaga kaasa kahju hüvitamise nõude vastuvõetamatust, millega soovitakse saada hüvitist erinevate kahjude eest, mis on seotud õigusvastaseid rikkumisi sisaldava aruande koostamise ja vastuvõtmisega.

Need õigussubjektid, kes vastavalt EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud vastuvõetavuse tingimustele ei või teatavaid ühenduse õigusakte või meetmeid otse vaidlustada, võivad meetmeid, mis otsuse tunnuste puudumise tõttu ei saa olla tühistamishagi esemeks, sellegipoolest vaidlustada, esitades EÜ artiklis 235 ja artikli 288 teises lõigus ette nähtud lepinguvälise vastutuse tuvastamise hagi niivõrd, kuivõrd kõnealune meede on

oma olemuselt ühenduse vastutust tekitav. Lepinguvälise vastutuse tuvastamise hagi võivad nad tugineda haldusaruande koostamisel ja vastuvõtmisel tehtud rikkumistele, isegi kui aruanne ei ole otseselt seal mainitud isikute õigusi mõjutav otsus.

(vt punktid 77–80)

4. Valdkonnas, mis käsitleb ühenduse vastutust ühenduse institutsiooni või organi poolt ühenduse õiguse rikkumisega üksikisikutele tekitatud kahju osas, tunnustatakse õigust hüvitisele siis, kui on täidetud kolm tingimust, st kui rikutud õigusnorm loob õigusi üksikisikutele, kui rikkumine on piisavalt selge ning kui toiminguga tegija poolse kohustuste rikkumise ja asjaomastele isikutele tekitatud kahju vahel esineb põhjuslik seos.

Erapooletust puudutav norm, mida kohaldatakse institutsioonidele Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ülesandeks tehtud juurdluste läbiviimisel, kujutab endast selles osas ka normi, mis loob õigusi üksikisikutele.

Oma olemuselt ühenduse vastutust tekitavaks veaks on see, et OLAF rikkus oma tegevuses jämedalt ja ilmselgelt erapooletuse nõuet, milleks käesoleval juhul oli huvide konflikt juurdlust läbi viinud ametniku osas, kes oli otsustavalt mõjutanud juurdluste läbiviimist, mille kallutatatus ja erapoolikus viis lõpparuandes institutsiooni asjaomaste talituste ja seega ka nende liikmete täpsete kohustuste väära esituseni, ilma et OLAF oleks teinud aruandes ühtki järeldust oma otsusest, millega juurdlust toimetanud ametnik kõrvaldati juurdlustest.

(vt punktid 100, 102, 125, 127, 128, 131, 140 ja 141)